Za
pravično
Novo mesto.
Solidarnost

Uroš Lubej
Svetniška skupina Solidarnost
Občinski svet Mestne občine Novo mesto

Članicam in članom
Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto

Novo mesto, 22. marec 2017

AMANDMA K PREDLOGU POSLOVNIKA OBČINSKEGA SVETA MESTNE OBČINE NOVO MESTO

Skladno z 2. alinejo 3. odstavka in 3. odstavkom 95. člena Poslovnika občinskega sveta predlagamo dopolnitev 24. člena predloga Poslovnika, tako da se glasi:

Hkrati s sklicem seje se obvesti javnost, da lahko k odlokom v prvem branju v roku 14 dni od sklica sporoči morebitne pripombe in predloge. Način vlaganja pripomb in predlogov se določi z obvestilom o sklicu.

Obrazložitev:

CILJI PREDLAGANJE SPREMEMBE:

- uresničevanje temeljnih dokumentov Evropske unije in Republike Slovenije, priporočil Varuha za človekove pravice ter Dogovora o sodelovanju pri vodenju občine;
- omogočiti sprejemanje bolj kvalitetnih, učinkovitejših predpisov Mestne občine Novo mesto ter povečevanje njihove demokratične legitimnosti;
- zagotoviti bolj transparentno, bolj odprto in bolj odgovorno sprejemanje odločitev.

A. FORMALNI RAZLOGI

Mehanizmi vključevanja javnosti v postopke priprave predpisov so zapisani v številnih zavezujočih temeljnih dokumentih Evropske unije ter Republike Slovenije.

Evropski svet je že marca leta 2000 sprejel Lizbonsko strategijo. V njej je med drugim navedeno, da morajo države članice uvesti in izvajati principe boljše zakonodaje s ciljem, da postane Evropa do leta 2010 najbolj konkurenčno, dinamično ter na znanju temelječe gospodarstvo na svetu. Med drugimi temeljnimi principi je v Lizbonski strategiji naveden tudi princip sodelovanja z javnostjo.

Državni zbor je leta 2009 sprejel Resolucijo o normativni dejavnosti, v kateri je v poglavju Ocena stanja med drugim zapisano: »Tudi v občinah se posveča premalo pozornosti kvaliteti normativne dejavnosti, kar se odraža tako pri nomotehničnem kot tudi pri vsebinskem oblikovanju predpisov, skrbi za ustrezno kadrovsko zasedbo in nenazadnje pomanjkljivem sodelovanju z zainteresirano javnostjo.«

Varuh človekovih pravic v Republiki Sloveniji je v svojih poročilih redno priporočal, da bi bilo potrebno pripravljalce predpisov z zakonsko normo obvezati k obveznemu posvetovanju z javnostjo pri sprejemanju predpisov.

Zavezujoča podlaga za sprejem navedene spremembe je tudi Dogovor o sodelovanju pri vodenju Mestne občine Novo mesto, ki so jo v imenu svetniških skupin podpisali Bojan Kekec (SDS), Boštjan Grobler (Lista Gregorja Macedonija), Nejc Smodiš (Lista Ivana Kralja), Uroš Lubej (Solidarnost), Alojz Kobe (GAS), Miro Berger (DeSUS), Marko Dvornik (NSi), Dušan Kaplan (Slovenija za vedno) in Jiři Volt ter župan Mestne občine Novo mesto Gregor Macedoni. V navedenem dogovoru je v 3. členu izrecno navedeno, da je pri vodenju občine potrebno »vključevati in povečati vpliv občank in občanov, zainteresirane javnosti in stroke v procese odločanja«.

Država je svojo nalogo opravila, saj sta Vlada in Državni zbor že zakonsko zavezana k temu, da v proces sprejemanja zakonodaje formalno vključita tudi javnost. Med občinami je svojo nalogo opravila Mestna občina Ljubljana, ki ima v svojem poslovniku v 3. odstavku 51. člena zapisano: *Hkrati s sklicem seje se obvesti javnost, da lahko k osnutkom odlokov, ki so po svoji naravi splošni akti, in planom razvoja MOL, razen če zakon ali ta poslovnik ne določata drugačnega postopka, v roku 30 dni od sklica sporoči morebitne pripombe in predloge na način, določen z obvestilom, razen če ji je bila dana možnost, da sporoči svoje pripombe in predloge v roku 30 dni že k delovnim gradivom navedenih aktov.*

S predlagano spremembo bi tudi Mestna občina Novo mesto naredila pomemben korak k uresničevanju navedenih temeljnih dokumentov Evropske unije in Republike Slovenije.

B. Vsebinska utemeljitev

Poleg navedenih formalnih zavez je sprejetje predlaganega amandmaja povezano tudi z vsebinskimi razlogi.

»Zagotavljanje legitimnosti sprejetih odločitev in zmanjševanje demokratičnega deficita z omogočanjem sodelovanja čim širšega kroga subjektov pri pripravi odločitev predstavljata izhodišče za sprejem kakovostnih in učinkovitih predpisov ter njihovo izvajanje za uresničevanje politik na posameznem področju. Javnosti je treba omogočiti trajno sodelovanje, in sicer s prejemanjem predlogov in mnenj za ureditev ali spremembo posameznega vprašanja ter s predstavitvijo predlogov ureditve v postopku priprave in sprejemanja predpisa. Sodelovanje javnosti je lahko spontano, ki izhaja iz interesa posameznika, ali pa organizirano s pozivom ciljnim skupinam in strokovnjakom. Ob tem je treba upoštevati, da imajo določene interesne organizacije s posebnimi predpisi oziroma dogovori opredeljeno vlogo v postopkih priprave predpisov,« je zapisano v Resoluciji o normativni dejavnosti.

Za
pravično
Novo mesto.
Solidarnost

Z navedenim amandmajem vzpostavljamo pomemben, vendar zgolj minimalni standard formalnega vključevanja javnosti v procese odločanja (če ne upoštevamo zakonsko predpisanih postopkov oziroma že uveljavljene prakse, pri sprejemu proračuna ali prostorski zakonodaji).

Z navedeno spremembo bi dosegli naslednje cilje:

Odloki, ki jih bomo sprejemali, bodo kakovostnejši in bolj učinkoviti. Omogočili bodo zainteresirani javnosti (posameznikom, nevladnim organizacijam, gospodarskim družbam), da v predpise vključuje svoje znanje in izkušnje. S tem mehanizmom bomo pridobili stališča javnosti do obravnavanih sprememb ter nove ideje in zamisli.

Odloki, ki jih bomo sprejemali, bodo imeli višjo stopnjo (demokratične) legitimnosti, saj bodo imeli pri njihovem sprejemanju možnost sodelovati vsi občani in občanke. S sprejetjem predlaganega amandmaja bomo gradili trajen dialog z občankami in občani oziroma organizacijami. Odločitve bomo sprejemali skupaj z vsemi udeleženci, na bolj transparenten in bolj odgovoren način.

Odloki, ki jih bomo sprejemali, se bodo tudi lažje in bolj učinkovito izvajali, saj bo javnost z njimi seznanjena že v fazi sprejemanja, poleg tega udeleženci iz povsem psiholoških razlogov pravila, pri katerih sodelujejo tudi sami, spoštujejo, upoštevajo in uresničujejo veliko bolj kot pravila, ki so sprejeta »od zgoraj«.

Ugovor proti navedenemu predlogu, »saj bi to močno zakompliciralo in podaljšalo postopke sprejema odlokov, poleg tega pa so člani občinskega sveta od občanov izvoljeni predstavniki, ki posredujejo predloge in pripombe civilne družbe. Poleg tega je tudi v Odborih in Komisijah del članov iz zainteresirane javnosti.« (Komisija za statut in poslovnik, v gradivu Poslovnika za 2. obravnavo) ne vzdrži kritične presoje:

1. Vključevanje javnosti podaljšuje in komplicira sprejemanje odlokov zgolj na prvi pogled. Dejansko pa boljše pripravljeni odloki na dolgi rok pomenijo časovni in finančni prihranek: tako sprejeti odloki so namreč kvalitetnejši, zainteresirana javnost pa je z njimi seznanjena. Tako pripravljenih odlokov ni potrebno tako pogosto spreminjati kot sicer. Poleg tega je javno razpravo moč opraviti v elektronski obliki (prek obrazca na spletni strani ali prek e-pošte), tako da z organiziranjem javne razprave ne nastopijo posebni dodatni stroški. Časovno je to razpravo moč umestiti v čas od objave odloka (15 dni pred sejo občinskega sveta) do konca prve obravnave (se pravi do dneva, ko poteka seja občinskega sveta). Dejansko dodatno delo nastopi zgolj zaradi večjega števila pripomb, ki v predlaganem primeru prihajajo ne samo od svetnikov, ampak tudi s strani javnosti. S predlagano spremembo torej dejansko poenostavljamo in povečujemo učinkovitost dela organov Mestne občine Novo mesto.
2. Drži, da so člani občinskega sveta predstavniki vseh občank in občanov. Vendar nikakor ne drži, da imamo svetniki (in uprava) dovolj znanja in zmožnosti, da bi lahko posredovali vse dobre predloge s strani javnosti. Zato je potrebno postopek odpreti za vso zainteresirano javnost. Svetniki nimamo dovolj komunikacijskih kanalov, da bi lahko imeli stik s potrebami, interesi in znanji celotne javnosti. To vlogo mora prevzeti mehanizem javne razprave, ki ga predlagamo.

Solidarnost
Za pravično Novo mesto.

Za
pravično
Novo mesto.
Solidarnost

3. Trditev, da so v delovnih telesih zastopan del članov zainteresirane javnost, ne drži. Pravico predlagati člane delovnih teles in komisij imajo dejansko samo svetniške skupine v občinskem svetu in samostojni svetniki. Zato so to dejansko predstavniki političnih strank in nestrankarskih list.

***

Kot so zapisali avtorji Priročnika za načrtovanje, vodenje in vrednotenje procesov sodelovanja javnosti (Irma Mežnarič, izdalo Ministrstvo za javno upravo, 2008): *Sodelovanje človeka krepi. Krepi razumevanje, zaupanje, človeške vezi, solidarnost in občutke notranje moči. Sodelovanje pripomore k učlovečenju človeka, spodbuja njegove ustvarjalne moči, pa tudi odgovornost do sebe in širšega okolja. Vsi ti čudoviti plodovi sodelovanja se skrivajo za abstraktnim izrazom »aktivno državljanstvo«*

Uroš Lubej,

vodja svetniške skupine Solidarnost Novo mesto